УДК 334:005.591.6 **DOI: https://doi.org/10.30837/IYF.CPECES.2024.044**

НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Ткаченко А. Г.
Науковий керівник – д.е.н., проф. Полозова Т.В.
Харківський національний університет радіоелектроніки, каф. ЕК,
м. Харків, Україна
e-mail: andrii.tkachenko@nure.ua

The main aspects of the innovative development of the enterprise are defined: creation of an innovative culture, consideration of customer opinions and market research, investment in research and development, cooperation and partnership, monitoring and evaluation of results. The main directions of innovative development of industrial enterprises are proposed: introduction of digital technologies, development of green technologies, development of new materials and production technologies, development of flexible production systems.

Інновації є важливим фактором і каталізатором розвитку промислових підприємств у сучасному бізнес-середовищі. Швидкі темпи науково-технічного прогресу, зміни у споживчих уподобаннях та конкурентному середовищі обумовлюють необхідність для підприємств у постійному удосконаленні своїх процесів, продукції та послуг.

Теоретико-методичні аспекти інноваційного розвитку підприємств досліджувалися у роботах багатьох науковців, серед яких: Т.В. Полозова [1, 2], Л.В. Соколова [3] Ю.О. Романенков [4], І.А. Шейко [5] та інші. Проте неоднозначність авторських підходів обумовлюють необхідність подальшого наукового пошуку в області визначення напрямів інноваційного розвитку промислових підприємств.

Метою дослідження є визначення напрямів інноваційного розвитку промислових підприємств.

Інновації дозволяють підприємствам створювати нові продукти, процеси та послуги, оптимізувати виробничі процеси, підвищувати якість продукції та залучати нових клієнтів. Однак, інноваційний розвиток вимагає не лише ідеї, але і правильної стратегії, ресурсів та відповідної культури на підприємстві. Загалом до ключових аспектів інноваційного розвитку підприємства можна віднести:

− створення інноваційної культури (має бути створено сприятливе середовище для висловлення нових ідей працівниками, експериментів та вдосконалення; це передбачає стимулювання інновацій, організацію креативних робочих просторів, проведення тренінгів з розвитку співпраці);

− урахування думки клієнтів та ринкові дослідження (вивчення потреб клієнтів і аналіз ринку допомагає підприємству виявити можливості для інновацій);

− інвестування в дослідження та розвиток (необхідно виділяти достатні ресурси на створення та розвиток нових продуктів, технологій та процесів; це передбачає створення дослідницьких відділів, партнерство з університетами, використання грантів або інших джерел фінансування);

− співпраця та партнерство (співпраця з іншими підприємствами, університетами, дослідницькими центрами є джерелом нових ідей, технологій та можливостей);

− моніторинг та оцінка результатів (важливо постійно відслідковувати та оцінювати результати реалізації інноваційних проєктів, щоб вчасно коригувати стратегію розвитку).

Інноваційний розвиток підприємства є складним та багатогранним процесом, що вимагає системності, стратегічного мислення та постійного вдосконалення. Але він є також ключем до стійкого зростання у сучасному бізнес-середовищі.

Основні напрями інноваційного розвитку промислових підприємств наведено на рис. 1.

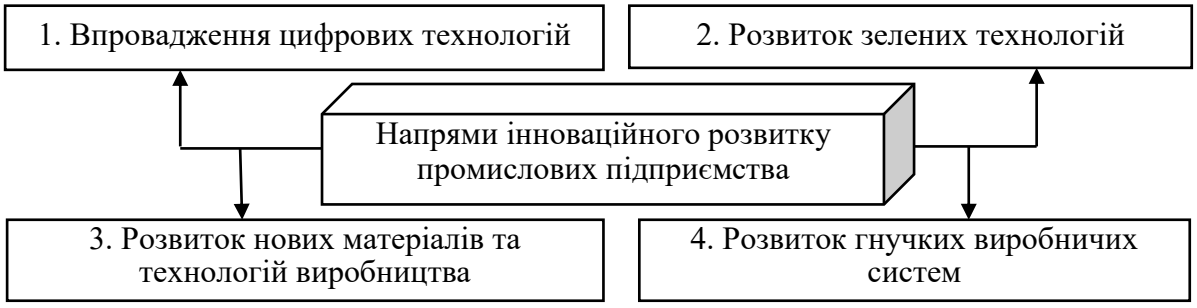

Рисунок 1 – Основні напрями інноваційного розвитку промислових підприємств

Цифрова трансформація є необхідністю для ефективного функціонування промислових підприємств. Впровадження Інтернету речей (IoT), штучного інтелекту, аналітики даних та автоматизації процесів дозволяє підприємствам оптимізувати виробничі процеси, зменшувати витрати та підвищувати якість продукції.

Світова увага до проблеми зміни клімату створює попит на екологічно чисті технології. Тому промислові підприємства активно впроваджують виробничі процеси, що мінімізують негативний вплив на довкілля, зокрема, використання відновлюваних джерел енергії, зменшення викидів CO_2 та використання біорозкладних матеріалів.

Промислові підприємства постійно працюють над розробкою нових матеріалів, що були б легкими, міцними, ефективними та екологічно чистими. Також велика увага приділяється розробці нових технологій виробництва, що дозволять знизити витрати і підвищити продуктивність.

Сучасні ринки вимагають від промислових підприємств швидкість та гнучкість у виробництві. Впровадження концепцій Lean та Agile дозволяє

підприємствам швидко реагувати на зміни у попиті, зменшувати час простою обладнання та підвищувати загальну ефективність виробництва.

Незважаючи на переваги, інновації також приносять свої виклики. Одним з найбільших є потреба у кваліфікованих кадрах, які можуть працювати з новими технологіями. Також важливо зберігати конкурентоспроможність в умовах швидкої зміни технологій та вимог ринку.

У результаті проведених досліджень можна зробити висновок, що інновації є ключовим фактором успіху для промислових підприємств у сучасному світі. Впровадження цифрових технологій, розвиток зелених і екологічно чистих технологій, постійна робота над новими матеріалами та виробничими процесами дозволяє підприємствам підтримувати конкурентоспроможність та відповідати потребам ринку. Однак, успішна інноваційна стратегія вимагає гнучкості та здатності до постійного вдосконалення.

Список використаних джерел

1. Полозова Т. В. Формування інноваційно-інвестиційного механізму забезпечення конкурентоспроможності підприємства: монографія. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2017. 592 с.
2. Havrylchenko O., Polozova T., Bilyk V., Pokanievych Y., Larionova K. Innovation-Investment Mechanism of the Economic entities Development in the Conditions of Transformational Challenges. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development.* 2023. 45(4). 343-351.
3. Sokolova L., Veriasova G., Ivanova V., Kurdenko O., Ponomarov S. Methodological providing of innovative marketing research technology. *Estudios de Economía Aplicada*. 2021. Vol. 38(4). DOI: http://dx.doi.org/10.25115/eea.v38i3%20(1).3990.
4. Samoylenko I., Romanenkov Yu., Zieiniiev T., Lebedchenko V. Innovation as a factor in the development of socioeconomic systems. In book: Intelligent information systems for decision support in project and program management: Collective monograph / edited by I. Linde. Riga, ISMA, 2021. pp. 231-240.
5. Шейко І.А., Ткаченко А.Г. Адаптація фірм до цифрових інновацій: орієнтація в новому економічному ландшафті. *Сучасні стратегії економічного розвитку: наука, інновації та бізнес-освіта. Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Харків, 1 листопада 2023 р.) / За заг. ред. д.е.н., проф. Т.В. Полозової. Харків. ХНУРЕ. 2023. С. 217-219.